

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **S. Z.**

státní příslušnost Ukrajina

zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou

sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti

žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje,**
odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
sídlem Beskydská 2061, 738 19 Frýdek-Místek

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2019, č. j. KRPT-220867-15/ČJ-2019-070022, ve věci zajištění

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 17. 9. 2019, č. j. KRPT-220867-15/ČJ-2019-070022, **se zrušuje.**
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 6 800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce Mgr. Ladislava Bárty, advokáta se sídlem v Ostravě, Purkyňova 787/6.

Odůvodnění:

1. Žalobce podal prostřednictvím policie dne 21. 10. 2019 u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobu proti rozhodnutí žalované označenému v záhlaví tohoto rozsudku. Napadeným rozhodnutím žalovaná rozhodla o zajištění žalobce na dobu 60 dnů od okamžiku omezení svobody (tj. od 17. 9. 2019) podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona číslo 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a to za účelem správního vyhoštění.
2. Žalobce s důvody uvedenými v napadeném rozhodnutí nesouhlasí. Žalobce zdůraznil, že byl zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tedy proto, že by mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Naplnění důvodů podle uvedeného zákonného ustanovení však žalovaná podle žalobce v odůvodnění napadeného rozhodnutí nerozvedla. Žalobce poukázal na interpretaci pojmu „závažné narušení veřejného pořádku“ v judikatuře Nejvyššího správního soudu. Poukázal především na rozsudek rozšířeného senátu č. j. 5 Azs 13/2013-30, ze dne 17. 9. 2019 (*správně 17. 9. 2013 – poznámka krajského soudu*), ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že: *„Otázku, zda je důvodné se domnívat, že zajištěný cizinec, který učinil prohlášení o mezinárodní ochraně v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, by mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek, je při rozhodování správního orgánu o povinnosti tohoto cizince setrvat v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců [§ 46a odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu] nutno posuzovat tak jako obdobný důvod pro vyhoštění cizince [§ 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky]. Takovým důvodem tedy může být jen jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Bude-li pojem „nebezpečí pro veřejný pořádek“ podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu vykládán uvedeným způsobem, lze danou právní úpravu považovat za souladnou s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), s čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie.“* Dále žalobce zmínil rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 37/2016 - 55, ze dne 22. 7. 2016, podle kterého samotná skutečnost nelegálního pobytu a nepodrobení se rozhodnutí o správním vyhoštění, resp. v obecné rovině nedodržování předpisů upravujících pobyt cizinců na území České republiky, nemůže představovat skutečné, aktuální a závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. V rozhodnutí ze dne 10. 3. 2016, č. j. 5 Azs 2/2016 - 30, pak měl Nejvyšší správní soud připustit, že pokud má jednání cizince trestněprávní dimenzi, představuje cizinec nebezpečí pro veřejný pořádek, bylo to však vysloveno v situaci, kdy o vině cizince bylo pravomocně rozhodnuto. Žalovaná podle žalobce k citované judikatuře vůbec

nepřihlédla a protiprávní jednání žalobce nehodnotila z toho hlediska, zda se jedná o skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Podle žalobce nenaplnňuje jeho protiprávní jednání popsané v odůvodnění napadeného rozhodnutí výše uvedená kritéria, nejedná se o jednání trestněprávní relevantní ani o maření jakéhokoliv správního rozhodnutí.

3. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby a zopakovala důvody uvedené v napadeném rozhodnutí s tím, že vydání rozhodnutí o zajištění považuje za přiměřené.
4. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce byl kontrolován v Ostravě dne 17. 9. 2019, kdy policejní hlídce neprokázal svou totožnost ani oprávnění k pobytu v České republice. Následně byl žalobce ztotožněn. Žalobce při výpovědi uvedl, že do České republiky přicestoval na biometrický pas z Ukrajiny přes Slovensko dne 22. 2. 2019 za prací. Nepohodl se však s majitelem stavby a od 8. 3. 2019 bydlí s bezdomovci na různých adresách. Žalobce uvedl, že si je vědom, že byl v České republice oprávněn pobývat toliko po dobu 90 dnů a že zde již je neoprávněně, ale pro návrat na Ukrajinu nemá prostředky a cestovní doklad mu byl odcizen dne 3. 9. 2019 v Havířově. Příslušný správní orgán rozhodl dne 17. 9. 2019 o vyhoštění žalobce podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 a 4 zákona o pobytu cizinců a stanovil mu k tomu lhůtu 30 dnů od právní moci rozhodnutí. Podle vyznačené doložky nabylo rozhodnutí o vyhoštění žalobce právní moci dne 28. 9. 2019. Doba, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členský států EU, byla stanovena v délce 2 let. Správní orgán odůvodnil vyhoštění žalobce tím, že pobýval na území České republiky od 23. 5. 2019 neoprávněně, bez platného oprávnění k pobytu a od 3. 9. 2019 rovněž bez platného cestovního dokladu. Též dne rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím o zajištění žalobce podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na dobu do 15. 11. 2019. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná zopakovala pobytovou historii žalobce se zdůrazněním, že žalobce pobývá od 23. 5. 2019 na území České republiky neoprávněně. Podle odůvodnění napadeného rozhodnutí žalobce vědomým neoprávněným pobytem na území od 23. 5. 2019 jen pokračoval v porušování právních norem České republiky, jelikož s ním byla v minulosti vedena trestní a přestupková řízení. Žalobce se podle odůvodnění napadeného rozhodnutí dopustil celé řady jednání, jež svou povahou lze považovat za jednání závažné, negativně zasahující do zájmů chráněných zákonem o pobytu cizinců. Žalovaná zdůraznila, že neoprávněný pobyt na území je negativním jevem ohrožujícím zájem státu na tom, aby právní předpisy byly dodržovány a aby se na území České republiky zdržovali pouze cizinci, kteří tyto normy dodržují.
5. Krajský soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání podle § 172 odst. 5 věty druhé zákona o pobytu cizinců, protože žalobce s tímto postupem souhlasil a krajský soud dospěl k závěru, že není potřeba provádět dokazování v rozsahu, který by vyžadoval nařízení ústního jednání a nebyly zde ani jiné důvody, pro které by od ústního jednání bylo možné očekávat větší objasnění věci.
6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců platí, že *„Policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a*

nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.“

8. Úvodem je třeba zdůraznit, že zajištění, ať již podle zákona o pobytu cizinců nebo podle zákona o azylu, představuje krajní prostředek, jehož následkem je omezení nebo (v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění) zbavení osobní svobody cizince. Jedná se o citelný zásah do základního práva jednotlivce na nedotknutelnost jeho osoby a na osobní svobodu (srov. čl. 7 odst. 1 a čl. 8 Listiny základních práv a svobod), který je přípustný jen za podmínek stanovených zákonem a souladných s ústavním pořádkem (blíže srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010 - 74, publ. pod č. 2129/2010 Sb. NSS, či nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08).
9. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí konkretizovala jediné porušení zákona žalobcem, a to neoprávněný pobyt žalobce na území České republiky od 23. 5. 2019, proti čemuž žalobce v žalobě ani neprotestoval. Žalovaná sice v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že žalobce po 23. 5. 2019 pokračoval v porušování právních norem České republiky a poukazovala na trestní a přestupková řízení vedená s ním v minulosti, z odůvodnění napadeného rozhodnutí však nevyplývá, jakých konkrétních jednání se měl žalobce v době před 23. 5. 2019 dopustit, potažmo zda byl za ně odsouzen. Také v další části považuje krajský soud napadené rozhodnutí za nepřesvědčivé. Žalovaná sice opakovaně poukazuje na porušování právních předpisů ze strany žalobce, omezila se však pouze na konstatování o závažnosti protiprávního jednání, aniž by provedla podřazení jednání žalobce pod režim některého z neurčitých právních pojmů uvedených v § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, podle kterého o jeho zajištění rozhodla. Krajský soud toliko dovozuje, že žalobce má podle žalované zřejmě představovat nebezpečí pro veřejný pořádek právě s ohledem na svůj nelegální pobyt na území České republiky (jakákoliv jiná konstrukce není podle krajského soudu za dané situace představitelná).
10. Výkladem pojmu „narušení veřejného pořádku“ se pro potřeby zákona o pobytu cizinců zabýval Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151, publikovaném pod č. 2420/2011 Sb. NSS. V tomto usnesení Nejvyšší správní soud zaujal stanovisko, že při výkladu pojmů „veřejný pořádek“, resp. „závažné narušení veřejného pořádku“ pro účely výkladu ustanovení cizineckého zákona, je třeba brát v úvahu nejen účel daného právního předpisu, ale také kontext samotného ustanovení. Závěry o tom, jaké konkrétní jednání je závažným narušením veřejného pořádku, učiněné ve vztahu k určitému ustanovení, pak nelze bez dalšího přebírat při výkladu ustanovení jiných, nýbrž je potřeba přihlížet ke specifickým okolnostem vzniku, původu a účelu ustanovení, stejně jako je třeba pak dané ustanovení přiměřeným způsobem vyložit rovněž ve vztahu k individuálním okolnostem jednotlivých případů. Narušením veřejného pořádku ve smyslu zákona o pobytu cizinců může být jen „takové jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti“. I v takovém případě je však podle rozšířeného senátu „nutno zohlednit individuální okolnosti života cizince a přihlídnout k jeho celkové životní situaci“. Na uvedený závěr navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 16. 12. 2013, č. j. 5 Azs 17/2013 - 22, ze dne 5. 2. 2014, č. j. 1 Azs 21/2013 - 50 a ze dne 16. 4. 2015, č. j. 7 Azs 71/2015 - 31 (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, na která je v tomto rozsudku odkazováno, jsou dostupné na www.nssoud.cz). V těchto rozsudcích Nejvyšší

správní soud vyjádřil názor, že samotný nelegální pobyt cizince, byť ve spojení s nerespektováním rozhodnutí o správním vyhoštění, nepostačuje pro závěr, že cizinec představuje nebezpečí pro veřejný pořádek.

11. Po promítnutí shora uvedených závěrů Nejvyššího správního soudu do poměrů projednávané věci dospěl krajský soud k závěru, že skutečnosti uvedené v napadeném rozhodnutí neobstojí jako důvody pro zajištění žalobce. Nepředstavuje-li nebezpečí pro veřejný pořádek bez dalšího nelegální pobyt cizince ve spojení s nerespektováním rozhodnutí o správním vyhoštění, tím spíše jím pak není samotný nelegální pobyt. Žádné jiné konkrétní porušení právních povinností není žalobci v odůvodnění napadeného rozhodnutí vytýkáno, resp. z poukazu na přestupková a trestní řízení není vůbec zřejmé, o jaká jednání se jednalo, zda byla vina žalobci prokázána, natož aby bylo možné posoudit, že tato jednání odůvodňují jeho zajištění podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Uvádí-li žalovaná v další části rozhodnutí, že je zde nebezpečí, že by žalobce mohl mařit správní vyhoštění, pak se jedná o jiný důvod, než podle kterého bylo o zajištění žalobce rozhodnuto, jak správně poukázal žalobce.
12. Z výše uvedených důvodů rozhodl krajský soud podle § 78 odst. 1 s. ř. s. o zrušení napadeného rozhodnutí. Krajský soud současně nevyslovil, že se žalované věc vrací k dalšímu řízení, protože vyšel z právního názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012 – 34, č. 2757/2013 Sb. NSS, v němž uvedený soud konstatoval, že *„po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí.“* Krajský soud ověřil, že uvedený právní názor je v rozhodovací praxi správních soudů nadále aplikován a neshledal důvod postupovat v této věci jinak.
13. Žalobce byl v řízení procesně úspěšný, a podle § 60 odst. 1 s. ř. s. má proto právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení žalobce účelně vynaložené v souvislosti s uplatňováním práva u soudu tvoří podle obsahu spisu náklady na jeho advokáta, které se nahrazují podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Konkrétně se jedná o odměnu advokáta za 2 úkony právní služby (1. převzetí a příprava zastoupení a 2. podání žaloby) po 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5 advokátního tarifu a jeho hotové výdaje nahrazované v paušální výši 600 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celková výše nákladů žalobce činí 6 800 Kč a krajský soud uložil žalované povinnost nahradit tyto náklady žalobci k rukám jeho zástupce. Určení platebního místa vyplývá z přiměřeného (§ 64 s. ř. s.) použití § 149 odst. 1 zákona číslo 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Délku pariční lhůty pak krajský soud prodloužil oproti obecné délce stanovené v § 160 odst. 1 o. s. ř. na 30 dnů od právní moci rozsudku, protože rozsudky správních soudů nabývají právní moci již okamžikem doručení (§ 54 odst. 5 s. ř. s.) a obecná 3 denní lhůta se jeví krajskému soudu v takovém případě jako nepřiměřeně krátká.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nesplní-li povinná, co jí ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí (exekuce).

Ostrava 30. října 2019

JUDr. Martin Láníček
samosoudce